

CIUTAT D'ACOLLIDA
CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Llicència Modalitat B2

Joan Tardà i Coma

IES Esteve Terradas Cornellà de L.
Curs 2002-03

CIUTAT D'ACOLLIDA pretén, amb una oferta adreçada als estudiants nouvinguts d'ESO (preferentment de Segon Cicle) i de Batxillerat, donar resposta a les noves necessitats que genera el fet de rebre estudiants estrangers i, alhora, té la voluntat d'oferir-los una nova eina que els ajudi a conèixer un medi desconegut i, força vegades, extraordinàriament diferent al del seu país d'origen.

Per als estudiants nouvinguts, aquestes necessitats són tan absolutament diverses que, fins i tot, llur sistematització esdevé un objectiu cabdal a assolir ja que ofereixen una enorme dificultat de verbalització. Les raons i les causes són evidents: dèficits en la comprensió de la llengua, singularitats ètniques, marginació econòmica, impediments legals pel que fa a l'assumpció dels drets de ciutadania, etc.,.

Com a conseqüència, l'objectiu principal rau a oferir claus per a una integració accelerada de l'estudiant estranger en una activitat ciutadana de caràcter col·lectiu (amb la participació activa afegida de ciutadans no implicats en el procés d'aprenentatge) i aportar a l'estudiant nouvingut incentius, estímuls i els coneixements necessaris que li permetin contrarestar els dèficits inicials que imposa la seva condició d'immigrant.

Altrament, CIUTAT D'ACOLLIDA organitza i sistematitza el que de forma espontània constitueix una de les necessitats bàsiques d'aquest sector de l'alumnat: establir vincles afectius i de coneixement amb el medi urbà en què es desenvoluparà la seva vida, per a la qual cosa esdevé una guia pràctica que podrà ésser utilitzada, en primer terme, en qualsevol centre de Secundària públic o concertat de Cornellà de Llobregat.

Els àmbits de treball que es contemplen són:

- 1. Els pares i les mares**
- 2. Els fills alumnes**
- 3. La mobilitat en la ciutat**
- 4. Els recursos humans de la ciutat**
- 5. El coneixement de la ciutat.**

En definitiva, hom pretén:

- a. Posar a l'abast, gràcies a la implicació d'entitats i col·lectius de ciutadans, dels professors/es d'ESO cornellanencs una eina pràctica, senzilla i fàcilment utilitzable (fins i tot per a aquells docents que no resideixen a la mateixa ciutat on treballen) de recursos que permetin assolir els objectius esmentats.
- b. **Facilitar** la tasca de tutoria d'alguns professors que assumeixin com a pròpia la responsabilitat d'afavorir la integració social dels estudiants nouvinguts inclosos en el seu grup.
- c. **Contribuir** a socialitzar la problemàtica específica dels estudiants nouvinguts entre el professorat.

Algunes consideracions prèvies:

Més enllà d'aconseguir donar resposta a les necessitats de comprensió del medi, bo i anar progressant en aquestes necessitats de menor a major dificultat en la mesura que el nivell de mobilitat i de relació (i en conseqüència de demanda de necessitats) evoluciona *in crescendo*, l'objectiu segon rau a oferir claus per a una integració. Integració que, pel que fa, al marc del projecte curricular, ultrapassa l'assumpció per part de l'estudiant del concepte teòric d'"integració", per adquirir la categoria de fita a assolir; és a dir, aconseguir la integració de l'estudiant estranger en una activitat ciutadana de caràcter col·lectiu.

Crec fermament que l'escola no pot esdevenir l'única plataforma des de la qual relacionar positivament l'individu (en aquest cas l'escolar nouvingut) i el nou medi. Però sí el lloc des d'on accionar la catapulta que permeti obrir els altres àmbits de relació col·lectiva. Val a dir que, en tant que jove, l'estudiant nouvingut (com qualsevol altre noi/a) ha de donar resposta a una munió d'incentius i estímuls diversos que imposa en els

joves les exigències del mercat; ha d'assumir realitats socials (familiars) possiblement caracteritzades per l'adversitat sense gaire capacitat de resposta; ha de superar possibles estigmatitzacions producte de la seva condició d'estranger en un moment o edat difícil en l'evolució de la configuració de la personalitat i, finalment, desconeix els riscos de sotmetre's, com a recurs de defensa, a la "seguretat" que li aporta la tranquil·litat d'una relació majoritàriament emmarcada en un àmbit ciutadà d'exclusiva presència immigrada. En definitiva, cal col·locar l'estudiant nouvingut *en train de* protagonitzar el pas que li permeti percebre els carrers que trepitja com els de la "seva" ciutat. Procés d'interiorització que sols és possible a partir de la seqüència lògica *Informació-Protagonisme-Vincles afectius-Integració*, si es té present sobretot que és en l'adolescència quan s'afermen els processos identitaris i els referents de pertinença a grups i col·lectius.

Hom parteix, doncs, del convenciment que el projecte complementa els capítols específics del Projecte Curricular de Centre que focalitza l'objectiu en l'assoliment del coneixement de la llengua (des del centre estant o bé de del TAE corresponent). Amb tot, pretén primar el convenciment que tot aprenentatge global ha de partir de l'objectiu que no es pot donar resposta a cap de les necessitats del jove nouvingut si no es té present que els continguts a oferir responguin a necessitats personals, professionals o socials que se sustenten en relacions socioafectives que reforcin o gratifiquin els mateixos aprenentatges.

Hom ha constatat en els darrers anys una intensificació en l'arribada d'estudiants nouvinguts estrangers. Més enllà d'aquesta constatació de caràcter numèric, cal tenir present una nova variable: l'heterogeneïtat de les procedències. A més, cal tenir present que, arreu, és majoritàriament l'escola pública (més que no pas la pública concertada) la xarxa escolar que assumeix la seva escolarització.

Endegar amb èxit aquest nou repte ens obliga a flexibilitzar i redefinir processos educatius, tant pel que fa a la didàctica com a l'organització escolar, que actuïn eficaçment sobre els ritmes d'aprenentatge funcional d'aquests estudiants a fi d'aconseguir que cada noi i cada noia aconsegueixi el màxim desenvolupament de les seves possibilitats per tal que pugui esdevenir ciutadà o ciutadana amb plena possessió i exercici de tots els nivells i graus de socialització.

Conscient d'aquesta asseveració, el professor/a viu de manera directa les preocupacions i els dèficits de relació social d'aquests estudiants (impediments per participar en activitats extraescolars, incapacitat per socialitzar l'oci i el lleure d'igual manera que la resta d'estudiants, incapacitat de beneficiar-se de les múltiples perspectives

futures d'inserció laboral basades en les relacions d'amistat, veïnatge o professionals de què poden arribar a disposar els joves dels país a través dels seus progenitors, etc.). El professor/a, en la mesura que pot arribar a compartir aquests dèficits dels estudiants nouvinguts i es convenç de la necessitat que el sistema escolar els assumeixi, actua de la classe estant en la mesura de les seves possibilitats. Amb tot, generalment, aquestes aportacions són esparses, desiguals (sovint depenen del tarannà de la persona que desenvolupa el càrrec de tutor/a) i, fins i tot, poden obeir a variables tan aleatòries com la mateixa actitud de l'estudiant o el ritme de treball a què estigui sotmès el docent.

Tot plegat explica que, pel que fa a la constatació d'allò que vull anomenar els "treballs previs", la realitat vingui marcada per la irregularitat dels processos. Així, hom pot afirmar (bo i fent remarca d'experiències pròpies) que al llarg del curs el professional en contacte amb aquests joves, àdhuc des de la implicació intensa, lamenta no haver pogut actuar de manera més eficaç. Cal, doncs, coneguda la diagnosi de la situació d'aquests estudiants, desenvolupar un projecte que converteixi en potencialitat escolar allò que, avui per avui, pot ser viscut com a frustració del mateix docent.

Pel que fa a la meva experiència prèvia, vull assenyalar que en el marc tutorial dels darrers cursos he inclòs visites a llocs significatius de la ciutat, xerrades i activitats de diversa índole relacionades amb la descoberta del medi urbà i de les possibilitats que presenta. Els alumnes nouvinguts, en tot moment, varen ser els qui en tragueren millor profit, en especial d'espais que els eren desconeguts i que, posteriorment, van mostrar a les seves famílies. D'altra banda, com a tutor, he constatat les múltiples demandes que els alumnes nouvinguts formulen a qüestions pràctiques com ara: existència i accessibilitat a les biblioteques públiques, organització dels clubs esportius, escoles d'adults per a familiars seus, etc.

1. Els pares i les mares

Ciutat d'Acollida, tal com ha estat definit en el preàmbul, pretén facilitar una primera integració dels estudiants estrangers a la ciutat que, més enllà de la funcionalitat del coneixement, generi vincles afectius, per la qual cosa des de bon començament la institució escolar s'ha de mostrar molt oberta i generosa envers els nous estadants, però, alhora, exigent quant a capacitat dels pares i mares dels nous estudiants gràcies a llur predisposició a col·laborar en el projecte.

Hom entén, doncs, que endegar aquest CURS D'ACOLLIDA requereix imprescindiblement un treball paral·lel amb les famílies, en entendre que, des de l'institut, si bé l'objectiu primer té com a destinataris els estudiants, hom pot influir en la integració dels adults, bo i fent-los conscients també de l'esforç endegat per la institució escolar i de la necessitat que hi corresponguin. En definitiva, es tracta de fer valorar a les famílies el fet que, ben segur, el sistema escolar és la institució més socialitzadora del sistema i, probablement, l'única on no es traslladen mimèticament les diferències i prejudicis dominants en la societat.

Així, doncs, és del tot imprescindible que l'ensenyant consideri fonamental descobrir la realitat dels alumnes de manera complementària a la de llurs famílies. En conseqüència, hom proposa mantenir contactes amb els pares i mares, tot utilitzant com a mòbil inductor el comentari d'una senzilla enquesta que es recomana de fer respondre als estudiants. Tanmateix, la raó profunda rau en la necessitat d'explicar-los els objectius del CURS D'ACOLLIDA que duen/duran a terme els seus fills i implicar-los-hi. Val a dir que tal com

s'ha fet avinent, l'enquesta no pretén ésser exhaustiva. Ans al contrari, esdevé, tan sols. l'excusa que permet "connectar" amb pares o tutors familiars.

Amb tot, cal insistir en aquest objectiu suara esmentat. La percepció dels beneficis de la integració al nou medi per part de l'estudiant acabarà depenent en part de la influència i de l'actitud dels membres adults de la família. En conseqüència, assolir, mínimament, predisposicions favorables per part dels progenitors esdevindrà un catalitzador dels ritmes d'integració.

Hom quantifica, com a activitats imprescindibles a dur a terme, una trobada col·lectiva i un seguit d'entrevistes personals amb tots els pares i mares a fi d'explicar-los el perquè i el com del CURS D'ACOLLIDA que han iniciat els seus fills i de comentar-los els resultats de l'enquesta que han respost els seus fills a classe. Amb aquests contactes, que poden variar quant al nombre i l'organització en funció de les heterogeneïtats lingüístiques i culturals, es pretén establir, de vell antuvi, uns mínims vincles de complicitat, basats en la percepció per part dels progenitors que l'escola vetlla pels interessos dels seus fills, la qual cosa fa néixer actituds de reconeixement, respecte i agraïment que fomenten la corresponsabilitat.

Els objectius màxims d'aquest primer contacte amb els pares convergeixen en alguns interessos quant a la pretensió de mobilitzar-los, a ells, més enllà de l'interès estricte de la informació del CURS D'ACOLLIDA que cursen els seus fills. I resten anunciats:

1. Presentació del CURS D'ACOLLIDA i de l'enquesta emplenada pel seus fills a classe.
2. Coneixement físic de l'institut i informació del funcionament del sistema educatiu públic català.
3. Presentació del Voluntariat Lingüístic.

PRESENTACIÓ DEL “CURS D’ACOLLIDA” I DE L’ENQUESTA EMPLENADA PELS SEUS FILLS I FILLES

La justificació de la necessitat que l’institut ofereixi aquest CURS D’ACOLLIDA es presenta als pares i a les mares a partir dels objectius que es pretenen: oferir mitjans perquè els seus fills puguin integrar-se amb major facilitat al nou medi.

Per la qual cosa utilitzarem a com a mòbil el comentari de l’enquesta, la senzillesa de la qual permet oferir conclusions de fàcil comprensió, que ben segur els il·lustrarà del fet que, com a immigrants, no solament ho tenen tot per fer, sinó que a més es veuen obligats a superar adversitats inherents a la seva condició de nousvinguts.

CONEIXEMENT FÍSIC DE L’INSTITUT I DEL FUNCIONAMENT DEL SISTEMA EDUCATIU PÚBLIC CATALÀ

El professor encarregat d’impartir el CURS D’ACOLLIDA exerceix de guia dels pares i mares per les dependències de l’institut. Alhora és l’encarregat de presentar-los el director/a, el qual els adreça una breu explicació sobre el centre i el seu funcionament. Caldrà, alhora, que abordi informacions introductòries sobre el sistema educatiu públic, tot fent esment especial al paper reservat a la llengua pròpia de Catalunya.

Constatem molt important, ho repetim, no tant la quantitat d'informació transmesa com la manera com es vehicula. És per això que esdevé imprescindible el contacte personal/humà (delicadesa i atenció durant la visita, presentació personal del director) i la presència d'altres pares o mares nouvinguts estrangers d'estudiants arribats en cursos anteriors que també acompanyen el professor/a responsable del CURS D'ACOLLIDA. Ben segur que les explicacions i intervencions (o llur simple presentació) permetran desbloquejar dubtes, pors i afavoriran el diàleg.

PRESENTACIÓ DEL VOLUNTARIAT LINGÜÍSTIC

A Cornellà, d'ençà l'any 2002, existeix un moviment de Voluntariat Lingüístic en el qual participen, tot tendint a l'alça constant, una seixantena de ciutadans i ciutadanes que esmercen una hora setmanal a fer conversa amb un cornellanenc nouvingut de l'estranger. Així, doncs, ja són un bon nombre les parelles que es troben periòdicament per fer pràctiques de català oral. No cal dir que

aquesta experiència ha esdevingut molt enriquidora a l'hora de superar prejudicis, tot aportant alhora, més enllà dels coneixements lingüístics, l'establiment de relacions personals entre ciutadans d'origens i realitats prou diferents que fan pensar que mai no s'haguessin esdevingut al marge de la participació en aquest projecte de Voluntariat Lingüístic.

En aquest sentit, hom ha compromès l'organització del Voluntariat Lingüístic en el CURS D'ACOLLIDA, fet que suposa que persones nouvingudes de diverses nacionalitats i cultures que hi participen assistiran a la trobada amb els pares i mares dels estudiants a fi de fer-los arribar llurs progressos en la llengua catalana i transmetre'ls la satisfacció de la solidaritat lingüística rebuda dels voluntaris.

D'igual manera, es lliurarà als assistents informació sobre els cursos de llengua catalana organitzats a la ciutat pel Consorci de Normalització Lingüística de la ciutat a partir de la intervenció d'un membre del professorat d'aquest organisme.

Els fills alumnes

La presentació del CURS D'ACOLLIDA als estudiants té com a objectiu fer-los adonar que l'especificitat didàctica de l'esmentat CURS D'ACOLLIDA és conseqüència de la seva condició d'immigrants. Sense complexos, sense prejudicis, i obviant qualsevol tipus de paternalisme, cal fer-los avinent que en les societats capitalistes els darrers ciutadans a arribar a un país es veuen sotmesos a unes condicions de vida que els obliga a treballar de valent per tal de superar un major nombre d'adversitats que, probablement, d'altres nois i noies de la seva edat de famílies catalanes.

Situats en aquest punt, la institució escolar adquirirà, doncs, un valor prevalent en la mesura que esdevingui la plataforma a partir de la qual ofereixi accés no tan sols a conèixer la nova societat receptora, sinó que adés contribueixi a superar les desigualtats inicials. En definitiva, hom persegueix que de vell antuvi, l'institut es configuri en l'imaginari de l'estudiant com la primera institució còmplice del seu creixement, de la seva formació com a nou integrant d'una societat que encara se li presenta força aliena.

En aquest sentit, en la presentació hom farà remarca a algunes constants del procés històric de Catalunya i de la ciutat de Cornellà, d'entre les quals el fet immigratori. Algunes dades demogràfiques, algunes referències urbanístiques i algunes constatacions sociolingüístiques seran suficients per vèncer alguns possibles prejudicis. És per això bo deixar constància a la pissarra, a manera de títol de la presentació, expressions com ara: "*Tots som immigrants*", "*A Catalunya, tots som immigrants*", etc.

Hom pot comptar, possiblement, amb la mateixa genealogia del professor/a, per tal d'il·lustrar l'heterogeneïtat i diversitat de les procedències de la majoria de la ciutadania catalana. Tanmateix, si no s'hi escau, caldrà contemplar la possibilitat d'utilitzar d'altres referents a ser possible de persones adultes responsables d'alguns càrrecs institucionals a l'institut que puguin fer acte de presència a la classe i els ho transmetin personalment.

A continuació, hom procedirà a fer emplenar l'enquesta a què ens hem referit, la finalitat de la qual rau a proporcionar una mínima informació al professor/a inicial de manera directa, la qual cosa li permetrà interpretar interessos, reaccions, estímuls, etc, de l'estudiant que posteriorment afavoriran l'orientació correcta del seu treball.

És per això que, tot i la simplicitat de l'enquesta, cal recercar: nivells de vida, referències als nuclis familiars, actituds lingüístiques, predisposicions més o menys intenses envers el país d'acollida, graus de mobilitat, etc.

En aquest àmbit, i tenint en compte els nivells de comprensió de la llengua, cal introduir i treballar a partir del següent vocabulari i de les següents estructures.

VOCABULARI BÀSIC I ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

1. Àmbit "Família":

Substantius

Avi-a

Bebé

Dona

Espòs-a

Fill-a

Germà-na

Home

Mare

Marit

Nen-a

Nét-a

Oncle

Pare

Sogre-a

Tiet-a

Adjectius

Solter-a

Casat-a

Jove

Nombrós-a

Reduït-a

Ric-a

Pobre-a

Treballador-a

Obrer-a

Gran

Mitjà-na

Petit-a

Vell-a

Viu-va

Mort-a

Determinats

Articles

Demostratius

Possessius

Pronoms

Pronoms personals forts

Verbs

Present d'indicatiu verbs : Ser, Tenir

Passat Perifràstic : Venir/Arribar/Néixer

Estructures lingüístiques amb totes les persones del temps verbal a partir de :

Com et dius ?

D'on ets ?

On vas néixer ?

Com és la teva família?

Quants anys tens ?

Quants sou a casa ?

Quants germans sou ?

Quan vas venir/arribar ?

2. Àmbit “Cos humà”:

Substantius

Aixella

Barba

Bigoti

Boca

Braç

Cabell

Cama

Canell

Cap

Cara

Cella

Cintura

Clatell

Coll

Colze

Cuixa

Dent

Espatlla

Esquena

Front

Galta

Genoll

Llengua

Mà

Melic

Nas

Orella

Palmell

Panxa

Penis

Pestanya

Peu

Pit

Ull

Taló

Turmell

Ungla

Vagina

Adjectius

Gras-a

Prim-a

Bonic-a

Lleig-lletja

Negre-a

Ros-rossa

Moreno-a

Baix-a

Alt-a

Llis-a

Arrissat-da

Gruixut-da

Clar-a

Fosc-a

Calb-a

Situacionals

Davant

Darrere

Al costat dret

Al costat esquerre

A la dreta

A l'esquerra

Sobre

Sota

Dins

Fora

Estructures lingüístiques amb diverses persones dels temps verbal a partir de :

Què és això ?

Com pot ser el/la... ?

Com tens els... ?

Que hi ha a/dins/al costat/ sobre, etc, de... ?

La mobilitat en la ciutat

En aquest apartat s'inclouen un seguit de centres d'interès a treballar:

- 1. Nomenclàtor de carrers i barris de la ciutat**
- 2. Ferrocarrils i metro**
- 3. Tramvia i autobusos**
- 4. Vocabulari bàsic i estructures lingüístiques**

1. NOMENCLÀTOR DE CARRERS I BARRIS DE LA CIUTAT

1.1. ACTIVITATS

1.1.1. Activitats a l'aula:

1.1.1.1. Cerca del plànol de la ciutat a www.cornellaweb.com

1.1.1.2. Manejar la Guia Urbana de la ciutat de Cornellà per tal de conèixer les vies urbanes més importants de la ciutat.

1.1.1.3. Localització en el mapa dels domicilis dels alumnes.

1.1.1.4. Elaboració d'una tarja de visita personalitzada per a cada un dels alumnes.

1.1.1.5. Pràctica de vocabulari i d'estructures lingüístiques.

1.1.2. Activitats al carrer:

1.1.2.1. Visita guiada, a càrrec d'un professional, a les dependències de la Guàrdia Urbana per tal de conèixer el funcionament i els serveis que dur a terme aquesta institució.

1.2. INFORMACIÓ HISTÒRICA PER AL DOCENT

“Estructuralment, la ciutat de Cornellà està dividida en 8 barris -Pedró, Gavarra, Sant Ildefons, Fatjó, Font Santa, Centre, Riera, Almeda-, tot i que en algun moment de la història de Cornellà s'arribés a considerar-ne d'altres que, avui dia, no estan inclosos en la divisió (vegeu el quadre adjunt i els marcats amb una +).

La funcionalitat de cada barri, l'època en què es van construir i la tipologia dels edificis i carrers d'aquell moment caracteritzen cada un d'aquests espais.

INICI DE LA CONSTRUCCIÓ	NOM DEL BARRI	CAUSES DE LA CONSTRUCCIÓ	TIPOLOGIA DELS HABITATGES
Segle XIX	CENTRE	Nucli principal d'assentament de la ciutat	Cases baixes, entre mitgeres que alternen amb pisos de més alçada
Segle XIX	Famades (+)	Nucli secundari	Cases baixes unifamiliars
Segle XIX	Solanes (+)	Nucli Secundari	Cases baixes unifamiliars
1910	Millàs (+)	Ampliació del nucli de la població	Cases baixes unifamiliars
1910-1920	Gavarra	Habitatges de segona residència per a persones foranes	Casetes de poca alçada, voltades de blocs de pisos, entre mitgeres
1921	Fatjó	Ampliació del nucli de la població	Cases velles de dos pisos, arreglerades en dos carrers

1922	Riera	Ampliació del nucli de població	Cases baixes entre mitgeres que alternen amb pisos d'alçada
1923	Pedró	Habitatges de segona residència per a persones foranes	Casetes de poca alçada, voltades de blocs de pisos, entre mitgeres
1940-1950	Almeda	Implantació noves indústries	Pisos no gaire alts
1959	Sant Ildefons	Encabir una arribada massiva de població	Blocs de pisos de gran alçada
1974	Fontsanta	Proporcionar casa a població damnificada de les riuades	Blocs de pisos de gran alçada

Tot i els buits urbans que hi ha en algun barri, la major part del sòl del terme municipal està urbanitzat.

Com a conseqüència del creixement urbà, el sòl agrícola és residual. Les zones industrials ocupen la major part del terreny. Es localitzen al sud del Pedró, al sud, est i oest de l'Almeda, i a l'espai comprès entre Cornellà, Sant Joan i Esplugues”.

(Cornellà, pas a pas. Institut Municipal d'Educació. Ajuntament de Cornellà de L.)

Nota.- En els darrers anys, nous espais industrials i de serveis, i noves urbanitzacions han modificat de manera notòria els barris Almeda, Fatjó i Font Santa.

2. FERROCARRILS I METRO

2.1. ACTIVITATS

2.1.1. Activitats a l'aula:

2.1.1.1. Relacionar les línies de tren i metro existents a la ciutat i traslladar-les gràficament al plànol de la ciutat.

2.1.1.2. Explicació del concepte de Tarifa Integrada.

2.1.2. Activitats al carrer:

2.1.2.1. Fer el trajecte amb el tren de la línia dels Ferrocarrils Catalans entre Cornellà i Barcelona (Plaça d'Espanya). Retorn a Cornellà amb la línia del tren de rodalies Renfe (Plaça Catalunya).

2.1.2.2. Visitar les estacions de metro locals de la línia V (Cornellà Centre, La Gavarra i Sant Ildefons).

2.1.2.3. Recórrer Barcelona per les diverses línies de metro, tot emprant com a eix la Cinquena del Metro.

2.1.2.4. Visita guiada a Can Mercader on hi ha instal·lada una línia de tren de miniatura a càrrec de l'Associació Amics del Ferrocarril de Cornellà de Llobregat, la qual cosa els permetrà als estudiants recórrer amb el trenet la línia instal·lada al llarg del parc.

2.2. INFORMACIÓ HISTÒRICA PER AL DOCENT

Els sistemes de transport de passatgers d'abans de la generalització del vapor, l'electricitat i l'automòbil, van utilitzar majoritàriament la força de la tracció animal. A principi del segle XIX, els pobles més importants de la comarca (L'Hospitalet, Sant Feliu, Martorell, Molins de Rei i Sant Boi) ja disposaven de servei regular de diligències o "tartanes" que cobrien el trajecte entre les respectives poblacions i la ciutat de Barcelona. Algunes d'aquestes línies regulars de carruatges, en passar per Cornellà, van solucionar els problemes de transport de viatgers del nostre municipi.

No va ser, però, fins a l'any 1862 que un cornellanenc va fundar el primer servei regular de carruatges entre Cornellà i Barcelona. El servei començava en l'actual plaça Lluís Companys i, després de travessar L'Hospitalet, acabava a Barcelona. S'efectuaven dos viatges diaris que eren utilitzats tant pels viatgers com pel trànsit de mercaderies.

El 30 de setembre de 1855 va circular el primer ferrocarril entre Barcelona i Molins de Rei. La inauguració d'aquesta línia, pocs anys després de la primera inaugurada a l'Estat Espanyol entre Barcelona i Mataró, va significar l'inici d'una etapa de transformacions econòmiques i socials a Cornellà i al Baix Llobregat.

L'any 1884, un grup d'empresaris va impulsar un projecte de construcció d'una línia de ferrocarril de via estreta entre Barcelona i Martorell, que posteriorment originaria la línia de Ferrocarrils Catalans, més coneguda com el "Carrilet". Aquest projecte va restar paralitzat fins que en 1912 un grup d'inversors belgues li va donar l'impuls definitiu. Aquest mateix any va ser inaugurada l'estació de Sant Boi, per la qual cosa es va fundar també un servei de carruatges que cobrien el trajecte entre l'estació de la Renfe de

Cornellà i la del carrilet de Sant Boi. Aquest servei va perdurar fins que a mitjan de la dècada de 1920, el Carrilet va obrir l'estació de Cornellà.

També cal fer esment, referint-nos a la línia de la Renfe, a la inauguració del baixador de Sant Ildefons en 1970.

La construcció del metro (l'estació de Sant Ildefons es va inaugurar l'any 1978, i les de Gavarra i Cornellà, l'any 1983) va representar un pas molt important cap a la millora de les relacions amb la ciutat comtal. Cal dir que el metro és el sistema de transport públic de viatgers més utilitzat.

3. AUTOBUSOS I TRAMVIES

3.1. ACTIVITATS

3.1.1. Activitats a l'aula:

3.1.1.1. Relacionar les diverses línies d'autobús de la ciutat (internes i externes) que són presents a la ciutat per tal de conèixer-les.

3.1.1.2. Resseguir en el plànol de la ciutat el recorregut de la línia d'autobús de circumval·lació (nº95).

3.1.1.3. Resseguir en el plànol de la ciutat el recorregut de la línia de tramvia.

3.1.1.4. Visitar la pàgina web de l'Entitat Metropolitana del Transport (www.emt-amb.com)

3.1.2. Activitats al carrer:

3.1.2.1. Fer el trajecte amb l'autobús de circumval·lació de la ciutat (nº95).

3.1.2.2. Fer un trajecte d'anada i tornada amb el tramvia.

3.1.2.3. Comprovar l'acompliment horari dels autobusos i del tramvia.

3.1.2. INFORMACIÓ PER AL DOCENT

Tot i ser un projecte que mai no va arribar a concretar-se, s'ha de parlar d'una antiga proposta formulada l'any 1901 que pretenia enllaçar la ciutat de Barcelona amb diferents poblacions del Baix Llobregat, mitjançant la construcció d'una línia regular de tramvia. L'ambició i abast d'aquest projecte, però, va topat contra una realitat fonamentada en la inexistència de mitjans econòmics i amb la situació lamentable de les vies de comunicació. No obstant això, el projecte va tornar a revifar l'any 1903, però aquesta vegada proposant la construcció d'una línia regular entre Esplugues i Cornellà, tot seguint el recorregut de l'actual carretera d'Esplugues. Per les mateixes circumstàncies, aquesta precoç iniciativa tampoc no va arribar a bon port.

L'actual tramvia del Baix Llobregat es posa en funcionament el gener de l'any 2004. El tramvia té l'inici del recorregut a la plaça Francesc Macià de Barcelona. La línia, una vegada arribada a Esplugues de Llobregat, es divideix. Un primer ramal es dirigeix cap als termes municipals de Sant Just i Sant Feliu i l'altre, tot seguint la Carretera d'Esplugues, creua el terme municipal de Cornellà camí de Sant Joan Despí on la línia té la darrera parada.

La ciutat de Cornellà disposa de cinc parades (Sant Ildefons, Pedró, Ignasi Iglesias, Cornellà-Centre, Les Aigües i Fatjó-Fontsanta) situades al llarg de la Carretera d'Esplugues i de la Carretera de Sant Joan Despí.

Just després d'entrar en el terme municipal de Sant Joan Despí es troben les cotxeres. En dies feiners, els combois tenen un interval de trànsit de 5 minuts entre les 7 i les 22 hores. Amb anterioritat i posterioritat a aquest horari, l'interval entre trens augmenta a 20 minuts.

La tarifa està integrada a la de la resta de mitjans de comunicació metropolitans i/o de rodalies Renfe (línia V del Metro i ferrocarril Renfe) amb els quals es pot connectar fàcilment a través de l'intercanviador construït en el subsòl de la plaça de l'Estació de Cornellà.

La generalització de l'ús de l'automòbil a la dècada dels anys vint del segle passat, va significar a la comarca del Baix Llobregat el sorgiment d'una xarxa de transport d'autobusos, que enllaçaven la ciutat de Barcelona amb les diferents poblacions del Baix Llobregat. L'any 1921 es va instaurar una línia regular entre L'Hospitalet i Barcelona. Tres anys després, en 1924, aquesta línia es perllongà fins a Cornellà, tot arribant també a Sant Joan Despí l'any 1927. L'any 1927 es va constituir l'empresa Oliveras S.A., la qual cosa va significar un impuls decisiu a la xarxa de transports d'autobusos. D'aquesta manera, en 1929, aquesta companyia va ampliar el seu servei fins a la població de Sant Feliu de Llobregat.

Al mateix temps, l'any 1924 un empresari de Gavà va inaugurar un servei regular d'autobusos entre Gavà i Barcelona, que passava per les poblacions de Viladecans, Gavà i L'Hospitalet.

L'acabament de l'actual carretera d'Esplugues a finals de la dècada de 1920, va motivar el sorgiment d'una nova línia d'autobusos regulars entre les poblacions veïnes d'Esplugues i Cornellà. Aquest servei va ser instaurat per la Companyia Santjustenca de Transports, fins que l'any 1937 la Companyia General d'Autobusos de Barcelona va absorbir el servei i va perllongar la línia fins a Pedralbes. Posteriorment, a la dècada dels anys cinquanta, aquesta línia es completà amb una altra que finalitzava a la plaça d'Espanya.

Cal fer també esment a la inauguració de la primera línia d'autobusos que va fer la connexió entre els diferents barris de Cornellà l'any 1965 a càrrec de l'empresa Urbanizaciones y transportes S.A.

Pel que fa a les línies d'autobús actuals, val a dir que n'existeixen:

11 de diürnes:

- 57 Barcelona (Pg. Marítim) – Cornellà de Ll. (Est. Autobusos)
- 67 Barcelona (Pl. Catalunya) – Cornellà de Ll. (Est. Autobusos)
- 68 Barcelona (Pl. Catalunya) – Cornellà de Ll. (Est. Autobusos)
- 95 Cornellà de Ll. (Almeda) – Cornellà de Ll. (Fontsanta)
- L10 El Prat (St. Cosme) – St. Just Desvern (Pl. Parador)
- L46 Cornellà de Ll. (Ambulatori) – St. Just Desvern (Edifici Walden)
- L52 Hospitalet de Ll. (Sta. Eulàlia) – Sant Feliu de Ll. (Pl. Pere Dot)
- L74 Cornellà de Ll. (St. Ildefons) – Sant Boi de Ll. (Pl. Assemblea de Catalunya)
- L75 Cornellà de Ll. (St. Ildefons) – Sant Boi de Ll. (Pl. Assemblea de Catalunya)
- L82 Hospitalet de Ll. (Sta. Eulàlia) – Gavà (Av. L'Eramprunyà)
- L85 Cornellà de Ll. (St. Ildefons) – Gavà (Av. L'Eramprunyà)

3 de nocturnes:

- N13 Barcelona (Pl. Catalunya) – Sant Boi de Ll. (Ciutat Cooperativa)
- N14 Barcelona (Pl. Catalunya) – Castelldefels (Centre)
- 153 Barcelona (Pl. Espanya) – Cornellà de Llobregat (Est. Autobusos)

4. VOCABULARI BÀSIC I ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

Substantius

Adreça

Andana

Aparador

Aparcament

Autobús

Autopista

Avinguda

Bar

Barri

Bicicleta

Bitllet

Botiga

Bústia

Calçada

Camí

Camió

Carnisseria

Carrer

Cinema

Ciutat

Cantonada

Carrer

Claveguera

Col·legi

Conductor

Contenedor

Cotxe

Cruïlla

Deixalla

Deixalleria

Direcció

Edifici

Escala

Escola

Església

Estació

Fàbrica

Fanal

Farmàcia

Font

Forn de pa

Fruiteria

Furgoneta

Gent

Grua

Gual

Guàrdia urbà

Habitant

Horari

Jardí

Illa de cases

Institut

Mapa

Mercat

Metro

Moto

Parc

Paperera

Parada

Passeig

Persona

Pis

Plaça

Plànol

Poble

Porta

Portal

Quiosc

Rambla

Replà

Rodalia

Rètol

Ronda

Senyal

Semàfor

Taxi

Teatre

Tramvia

Trànsit

Tren

Vaixell

Veí

Via

Vianant

Vorera

Adjectius

Ample-a

Estret -a

Bonic-a

Llarg-a

Curt-a

Gran

Petit-a

Obert-a

Tancat-a

Ràpit-a

Lent-a

Ple-a

Buit-da

Car-a

Barat-a

Verbs

Anar

Fer

Haver-hi

Venir

Viure

Ser

Determinants

Numerals cardinals

Numerals ordinals

Estructures lingüístiques a treballar amb totes les persones del temps verbal a partir

de :

On vas ?

D'on véns

Com és ?

On vius ?

Què fas ?

Els recursos humans de la ciutat

En aquest apartat s'inclouen un seguit de centres d'interès a treballar:

- 1. Rugbi Club Cornellà**
- 2. Club Bàsquet Cornellà**
- 3. Castellers de Cornellà**
- 4. Colla Gegantera i Colla Cua de Drac de Cornellà**
- 5. Vocabulari bàsic i estructures lingüístiques**

1. RUGBI CLUB CORNELLÀ

1.1. ACTIVITATS

1.1.1. Activitats a l'aula:

1.1.1.1. Presència d'un jugador de rugbi del club Rugby Club Cornellà que informa els alumnes de les característiques i regles d'aquest esport.

1.1.1.2. Localització en el mapa de la seu del Rugby Club Cornellà i de l'estadi on es practica aquest esport.

1.1.2. Activitats al carrer:

1.1.2.1. Sortida a l'estadi del Rugby Club Cornellà per tal de poder exercitar, sota el monitoratge d'un jugador, algunes jugades bàsiques d'aquest esport.

3.2. INFORMACIÓ HISTÒRICA PER AL DOCENT

“El dia 10 de maig de 1931 el Rugby Club Cornellà va jugar el primer partit de la seva història. Era habitual que durant la segona dècada del segle un grup de joves de Cornellà practiquessin atletisme a l'antic camp de la societat General d'Aigües. Quan aquesta entitat va tancar el camp, es van quedar sense lloc per practicar l'esport, de manera que es van haver d'adreçar a la Unió Esportiva Santboiana, que disposava d'un camp d'esports al costat del pont de la via del tren, a la vora de Cornellà. Allà van veure que els santboians practicaven un

esport desconegut per a ells: el rugbi. Baldiri Aleu havia introduït aquest esport a l'Estat espanyol en 1921, i la Unió Esportiva Santboiana en va ser el primer equip de rugbi. Al 1930 Baldiri Aleu va proposar a aquells joves inexperts de formar un equip de rugbi dins de la disciplina de la UE Santboiana. Durant un temps, van ser una secció d'aquesta entitat, la qual els dirigia els entrenaments i els proporcionava el material necessari per a la pràctica d'aquest esport. Quan van considerar que ja podien valer-se per ells mateixos, van constituir el Rugby Club Cornellà.

Durant els anys 1933 i 1934 el club va quedar subcampió de Catalunya, amb la qual cosa el rugbi local se situà a l'alçada dels millors equips de l'Estat espanyol.

El club es va dissoldre entre els anys 1936 i 1940. A la primavera de 1940, el club va reemprendre l'activitat, però el fet que no disposava de camp de joc propi va provocar que es tornés a dissoldre fins a 1947, any en què s'assolí el campionat de segona categoria i el subcampionat d'Espanya. Finalment, en 1966, el club va poder inaugurar l'estadi actual, situat al capdavant del carrer Sant Jeroni.

L'any 1975 es va aconseguir l'ascens a la divisió d'Honor, primera categoria d'Espanya, on es va mantenir fins al 1985. L'any 1992 el club va inaugurar la nova seu social al carrer Rubió i Ors. Els anys noranta del segle passat van significar l'entrada del professionalisme al rugbi mundial, i el R.C. Cornellà, tot i ser un dels introductors de jugadors estrangers al seu equip, no ha trobat el punt idoni per poder jugar en la màxima categoria sense haver de patir ascensos i descensos contínuament”.

(Jesús Sanz i Brota: Història de l'esport a Cornellà de Llobregat)

2. CLUB BÀSQUET CORNELLÀ

2.1. ACTIVITATS

2.1.1. Activitats a l'aula:

2.1.1.1. Presentació del club a càrrec d'un jugador del primer equip.

2.1.1.2. Localització en el mapa de la seu del Club Bàsquet Cornellà i dels diversos pavellons on es practica aquest esport.

2.1.2. Activitats al carrer:

2.1.2.1. Visita guiada a la seu del Club Bàsquet Cornellà i participació en pràctiques de joc en el pavelló.

2.2. INFORMACIÓ HISTÒRICA PER AL DOCENT

El C.B. Cornellà va néixer l'any 1929. És, doncs, un club amb més de 70 anys d'història. Des de la seva creació fins a l'actualitat ha travessat moltes etapes. Avui dia és un club consolidat i plenament arrelat a la ciutat.

Fou fundat per Llorenç Cabestrero i Arrontes, nascut a Bilbao en 1912. Inicialment, fou conegut amb el nom d'Unió Social Club de Bàsquet.

La primera etapa, 1929-1937, restà estroncada per la guerra Civil. En 1941, passà a anomenar-se Club Baloncesto Cornellá i en 1964 per raons econòmiques el club deixà de tenir

activitat. L'any 1968 el club va renéixer. L'augment demogràfic de la ciutat, conjuntament amb el treball dut a terme quant al foment de l'esport escolar, va comportar un increment del nombre de practicants. En la temporada 1974-1975 el club ascendí a a 3ª Divisió Nacional i en la de 1986-87 el primer equip assolí la 2ª Divisió Nacional. L'any 1992, el club adoptà el nom de Club Bàsquetbol Cornellà i va poder-se aconseguir l'ascens a 1ª Divisió Nacional Temporada 1992-93).

Creada la Lliga EBA, l'exponent màxim del bàsquet de formació a l'Estat Espanyol, el primer Equip del Club, el Llobregat Centre, se'n proclamà campió de Liga i de Copa en la temporada 1999-2000, essent-ne per tant Campió Absolut.

(Informació extreta de <http://www.basquetcornella.com>)

3. CASTELLERS DE CORNELLÀ

3.1. ACTIVITATS

3.1.1. Activitats a l'aula:

3.1.1.1. Presència a l'aula de membres de la Colla Casteller de Cornellà per tal d'informar del fet casteller i de la tècnica d'aixecament de castells.

3.1.1.2. Projectió d'un video d'actuacions de la Colla Casteller de Cornellà.

3.2. INFORMACIÓ HISTÒRICA PER AL DOCENT

“Els Castellers de Cornellà és una colla creada l'any 1991 a Cornellà de Llobregat a partir de la iniciativa d'un grup de joves de la ciutat. La colla està formada per més de dos-cents homes i dones de totes les edats i de diferents barris i poblacions properes. La seva presentació es va fer per la Festa Major de Cornellà, realitzant els primers castells de 5 pisos. Els símbols distintius de la colla és la camisa morada. Els Castellers de Cornellà realitzen una mitja de 30 actuacions l'any, en la nostra ciutat i altres poblacions de la geografia catalana, fent-hi més de 200 castells. Encara que Catalunya és l'àmbit geogràfic de la Colla, també hem actuat a Gijón (Astúries) i a Thuïr (el Rosselló) en la Setmana Catalana. A més, hem participat en la Cerimònia Inaugural dels Jocs Olímpics de Barcelona, aixecant un 4 de 7 a l'Estadi Olímpic, i també participem en el Concurs Biannual de Castells a Tarragona juntament amb la quasi totalitat de les colles castelleres de Catalunya.

En els seus anys d'història, els Castellers de Cornellà ha estat considerada com una de les colles amb una trajectòria més notable: dels primers castells de 5 pisos fets a la primera actuació el 1991, es va passar als de 7 pisos l'any següent, culminat amb el primer castell de 8 pisos, el 4 de 8, carregat a la Diada de la Colla, el 5 de novembre de 1995, essent completat aquest castell el 3 de desembre del mateix any”

(Informació extreta a <http://www.geocities.com/castcorn/>)

4. COLLA GEGANTERA DE CORNELLÀ I COLLA CUA DE DRAC

4.1. ACTIVITATS

4.1.1. Activitats a l'aula:

4.1.1.1. Presència a l'aula de membres joves de la Colla Cua de Drac per tal d'explicar aquesta faceta de la cultura popular i informar de les activitats de la seva agrupació.

4.1.1.2. Presència a l'aula de membres joves de la Colla Gegantera de Cornellà per tal d'explicar aquesta faceta de la cultura popular, repartir l'Auca dels Gegants de Cornellà i informar de les activitats de la seva agrupació.

4.1.1.3. Localitzar en el mapa de la ciutat la seu de les entitats.

4.1.2. Activitats al carrer:

4.1.2.1. Visita guiada a la seu de la Colla Gegantera i de la Colla Cua de Drac per tal de conèixer els gegants de la ciutat i els dracs.

4.1.2.2. Aprenentatge de les passes del ball de gegants.

4.1.2.3. Coneixement de l'instrumental musical de les colles: gralla i percussió.

4.1.2.4. Aprenentatge de les passes del ball dels dracs i pràctiques de petada i foc.

4.2. INFORMACIÓ PER AL DOCENT

“Els primers gegants de Cornellà, Corneli i Miranda, foren comprats per l’Ajuntament de Cornellà l’any 1953 i en aquell mateix any foren estrenats en la processó de Corpus, amb un grup de quatre capgrossos que sortiren a ballar plegats. Val a dir que els nostres gegants no ofereixen cap tret original, si bé foren adquirits a la Casa Ingenio de Barcelona, que per aquelles dates construïen amb motlle una tirada indefinida de les mateixes figures, de manera que són moltes les poblacions que tenen una parella de gegants idèntica a la nostra. L’any 1991, en acte oficial celebrat des del balcó de l’ajuntament, foren batejats amb els noms abans esmentats, Cornelius i Miranda, per la Colla de Gegants d’aquella època”

(Ramon Montserrat i Martínez: Les Festes Populars a Cornellà de Llobregat)

En l’actualitat, els gegants Corneli i Miranda han estat substituïts per Cornelius i FontSanta. El gegant, i així ho palesa la seva indumentària, fa referència a l’hisendat romà que, segons la llegenda, fou el fundador de Cornellà en establir-se en aquests terres en l’època romana. FontSanta, la seva muller, vesteix d’igual manera i du el nom d’un dels topònims més populars del terme municipal.

El grup de foc Cua de Drac és una secció de l’entitat cornellanenca Foment de Cultura Popular de Cornellà fundada l’any 1996. Aquesta colla està formada per un grup de cinc dracs, tots de la mateixa figura, però amb expressions diferents. Aquests dracs són portats per un “dragoner”, que els dona gran mobilitat.

Aquest grup va fer el seu bateig a Cornellà en 1997. Tenen dansa pròpia i un ball parlat. És un entremès molt adient per correfochs, cercaviles, exhibicions de foc, escenografia, etc. Els dracs foren construïts amb fibra de vidre en 1997, pesen 15 quilos i gaudeixen de cua i ales movibles.

4. VOCABULARI BÀSIC I ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

Substantius

Atletisme

Àrbitre

Ball

Beisbol

Bàsquet

Voleibol

Boxa

Camisa

Camp

Cap-gros

Ciclisme

Cistella

Company

Club

Colla

Dansa

Derrota

Dimoni

Drac

Empat

Equip

Esport

Estadi

Festa

Foc

Folre

Futbol

Gegant

Gespa

Gimnàstica

Gimnàs

Gralla

Handbol

Hoquei

Joc

Joguina

Jugador

Música

Nedador

Natació

Pantaló

Petard

Patí

Petanca

Pilota

Pinta

Piscina

Pista

Porteria

Rugbi

Sabatilla

Samarreta

Stick

Timbal

Velocitat

Victòria

Adjectius

Bo-na

Dolent-a

Vistós-a

Espectacular

Perillós-a

Violent

Pacífic-a

Sorollós-a

Silenciós-a

Rodó-a

Quadrat-da

Ovalat-da

Violent

Pacífic-a

Tranquil-a

Nerviós-a

Cansat-da

Feliç

Trist-a

Vencedor-a

Perdedor-a

Deterrminants

Interrogatius

Verbs

1ª Conjugació: aixecar, jugar, ballar, agradar, escoltar, practicar, guanyar, etc.

2ª Conjugació: Córrer, perdre.

Estructures lingüístiques a treballar amb totes les persones del temps verbal a

partir de :

Què fas ?

Qui corre més ?

Qui guanya ?

Qui perd ?

Quin esport fas ?

Quin esport t'agrada ?

Quina música escoltes ?

El coneixement de la ciutat

En aquest apartat s'inclouen un seguit de centres d'interès a treballar:

1. L'Ajuntament

2. El Patrimoni històric

3. Biblioteca Central Joan Garcia Nieto

4. Vocabulari bàsic i estructures lingüístiques

1. L'AJUNTAMENT:

1.1. ACTIVITATS

1.1.1. Activitats a l'aula:

1. Explicació de la institució municipal a càrrec del professor.
2. Projecció fotogràfica.
3. Cerca en el plànol de la ciutat de l'Ajuntament (carrer, barri).
4. Preparació de la visita a l'alcalde.

1.1.2. Activitats al carrer:

- 1.1.2.1. Visita guiada a l'edifici de l'Ajuntament a càrrec d'un funcionari.
- 1.1.2.2. Assistència a una sessió del Ple Municipal.
- 1.1.2.3. Realització d'un dibuix de la façana de la ciutat (a realitzar in situ davant de l'edifici de l'Ajuntament)
- 1.1.2.4. Entrevista amb l'alcalde de la ciutat que els signarà el dibuix de la façana
- 1.1.2.5. Fer una fotografia del grup amb l'alcalde.

1.2. INFORMACIÓ HISTÒRICA I POLÍTICA PER AL DOCENT

1.2.1. L'Ajuntament al llarg de la història:

“El municipi de Cornellà sempre ha tingut, al llarg de la història, algun sistema per a dirigir i solucionar els afers col·lectius. El més antic que coneixem és dels segles XIV XV, en què els caps de casa escollien dos pagesos representatius del terme municipal que

s'encarregaven d'administrar els assumptes de la comunitat. L'any 1520 aquest sistema va millorar considerablement. Els caps de casa amb drets a ser escollits van enquadrar-se en tres grups segons el nivell de riquesa i importància de les seves propietats, que rebien el nom de "braços" o "mans". Tots junts constituïen la "universitat" del terme o de la parròquia, que era l'assemblea general de tots els habitants que es reunien dues o tres vegades l'any a l'església parroquial. Aquesta assemblea escollia tres jurats, un per cada braç, el càrrec dels quals tenia una vigència anual. El jurat escollit pel braç major era sempre el batlle de la població i l'autoritat superior del nostre terme.

Aquest sistema de govern va mantenir-se sense canvis importants fins a l'aprovació del Decret de Nova Planta a principis del segle XVIII, que va significar un tomb fonamental en tot allò que concernia l'administració civil de Catalunya. Els antics jurats, ara anomenats regidors, van passar a ser nomenats per les autoritats superiors de Barcelona, al mateix temps que van crear-se uns càrrecs intermedis, els corregidors, encarregats de controlar i supervisar els afers municipals. Aquest canvi va significar una notable pèrdua d'autoritat municipal i de la capacitat financera dels ajuntaments.

Amb la instauració de l'Estat liberal, a mitjan segle XIX, van posar-se les bases del sistema de règim local que, amb més o menys variacions, ha perdurat fins als nostres dies. El nou sistema es basa en la creació d'una institució col·legiada formada pels regidors (el Consistori) que en últim terme assumeix les funcions decisòries. El Ple Municipal (consistori reunit en sessió plenària) escull l'alcalde i la resta de càrrecs executius de l'Ajuntament.

Durant el període de manca de democràcia, els regidors eren nomenats directament pel Govern Civil, o bé escollits per un sistema de sufragi censitari entre una llista de ciutadans considerats aptes per l'autoritat governativa. En canvi, durant el període de funcionament de la democràcia, com passa actualment, els regidors municipals són escollits pel conjunt d'habitants majors d'edat mitjançant el sistema de sufragi universal.

1.2.2. Funcionament de l'Ajuntament:

L'Ajuntament és l'òrgan de govern del municipi, s'encarrega de fer funcionar la ciutat i d'administrar els fons públics oferint els serveis necessaris per al bon funcionament.

Ara bé, l'Ajuntament necessita d'una sèrie de persones per actuar, ja que per ell mateix és només una institució. La seva actuació es duu a terme mitjançant els representants del poble escollits democràticament. Els ciutadans de Cornellà donen un vot de confiança a un determinat equip de persones perquè governin i administrin durant quatre anys.

Aquest Ajuntament, com els altres, un cop celebrades les darreres eleccions municipals, mitjançant l'alcalde i els seus regidors i regidores inicien el seu mandat i actuen a través dels següents òrgans de Govern:

1.2.3. L'alcalde, el Ple i la Comissió de Govern:

L'alcalde:

Escollit en sessió plenària pels regidors, és la màxima autoritat del municipi. Les seves funcions són presidir i dirigir l'Ajuntament, representar-lo davant altres persones o institucions públiques i privades, dirigir els serveis municipals i designar d'entre els regidors aquells que assumiran la seva representació en cas d'absència (els tinents d'alcalde), i els responsables dels diferents serveis municipals amb tots o alguns dels quals formarà la Comissió de Govern.

El Ple:

És la reunió que fan l'alcalde amb tots els regidors de l'Ajuntament, com a mínim un cop al mes. L'alcalde presideix les reunions del Ple de l'Ajuntament, en les quals es prenen les decisions més importants que afecten el municipi (aprovació dels pressupostos, contractació del personal, plans urbanístics, ordenances municipals...).

Hi assisteixen el secretari o secretària de l'Ajuntament, que llegeix l'ordre del dia i l'acta de la sessió anterior, pren nota dels acords que es prenen i vetlla pel seu compliment, i l'interventor o interventora de l'Ajuntament, que és responsable de la gestió econòmica del municipi.

Al nostre municipi el Ple de l'Ajuntament és format per un total de vint-i-quatre regidors i regidores, i l'alcalde; aquest nombre ve determinat segons el nombre d'habitants de cada poble o ciutat.

Les reunions del Ple són públiques; hi poden assistir els ciutadans i ciutadanes per conèixer els temes que s'hi tracten, però sense intervenir-hi.

La Comissió de Govern:

És un òrgan format per l'alcalde i un nombre determinat de regidors i regidores que es reuneixen periòdicament per tractar tots aquells assumptes que l'alcalde li ha encomanat. És doncs una reunió de regidors i regidores delegats en què tracten els problemes diaris, que afecten la ciutat i les persones que hi viuen.

A l'Ajuntament hi ha les persones que treballen en els diferents departaments, que s'anomenen funcionaris o treballadors laborals (depenent del tipus de contracte que tenen fet).

1.2.4. L'edifici de l'Ajuntament:

El lloc on s'alça l'edifici de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat era sens dubte la zona del terme municipal més poblada antigament. Aquest petit nucli, entorn del qual s'alçaren les edificacions representatives de la comunitat pagesa, l'església, el pou comunal, el castell, ha estat al llarg de la història el centre urbà, la vila entorn de la qual es concentraven els habitatges i les cases dels cornellanencs.

En unes reformes realitzades a la casa de la vila l'any 1928 es trobaren, escampades entorn de l'església parroquial, restes arqueològiques d'una antiquíssima vil·la romana datada

del segle III d. C. Aquest “fundus” romà, en realitat una casa de camp o centre d’exploració agrària, ens informa sobre l’origen de Cornellà de Llobregat. Els mosaics, els enterraments i les restes de paviments denoten l’existència d’un nucli de població anterior a la vinguda dels romans que, posteriorment, evolucionarà vers un nucli habitat estable i continuat.

En realitat podem afirmar que l’origen de Cornellà de Llobregat, igualment que d’altres municipis de la comarca, es remunta a l’època romana. El mateix nom de Cornellà és un topònim originat a partir del patronímic llatí “Cornelius”, que en el seu derivat “Cornelianus” o “Corneliano”, en el seu sentit de mas o casal de “Cornelius”, donaria lloc a l’actual Cornellà. (D’aquí ve que l’actual topònim Cornellà s’hagi de considerar, com s’ha fet sempre, de gènere masculí : “el nostre Cornellà”, etc.).

En les mateixes obres de reforma de l’edifici consistorial hom hi troba les restes d’una antiga basílica paleocristiana edificada el segle VI d.C., la qual ens informa del procés de cristianització que va presidir el trànsit al món medieval. Aquesta antiquíssima església, edificada probablement sobre els fonaments d’un antiquíssim temple pagà, feia les funcions d’església parroquial per als habitants de Cornellà.

Posteriorment, i com a resultat de l’augment demogràfic fruit de la repoblació cristiana del territori, quan la frontera amb els sarraïns s’estabilitzà en les comarques del Penedès i del Garraf, es realitzaren unes obres de reforma en aquesta primitiva església visigòtica en el curs de les quals s’hi afegiren les dues columnes pre-romàniques, que podem contemplar a l’entrada de l’actual Ajuntament. Aquestes columnes, que registren un treball extremadament delicat i perfeccionista en els seus capitells, són molt similars als capitells del Monestir de Santa Maria de Ripoll i denoten una forta influència de l’art califal dels musulmans cordovesos. Aquesta similitud i l’existència de bones relacions entre àrabs i cristians a les últimes dècades del segle X han fet pensar a Montserrat Pagès, autora d’un extens treball sobre l’art pre-romànic al Baix Llobregat, que podien haver estat fetes per artistes cordovesos.

En el darrer terç del segle XI, i com a resultat de l'expansió demogràfica del terme municipal, els parroquians decideixen abandonar l'antiga església paleocristiana i construir una nova església parroquial en el lloc on actualment s'alça el temple de Santa Maria. Des d'aquell moment i fins a mitjan segle XVI, l'església visigòtica abandonà les seves funcions d'església parroquial per convertir-se en una petita capella dedicada a Sant Salvador.

Amb la consolidació definitiva del terme municipal, a mitjan segle XVI, el consell municipal va decidir instal·lar a la capella de Sant Salvador una escola d'ensenyament de minyons que va funcionar al llarg dels segles XVI, XVII i XVIII, tot compartint l'espai de l'escola amb una família pagesa que tenia el seu habitatge en aquell antic edifici.

A mitjan segle XIX, amb la constitució de l'Estat liberal, hi fou instal·lat l'Ajuntament, el qual amb les reformes de l'any 1928 va adquirir la seva façana actual.

Molt posteriorment l'Ajuntament va elaborar un projecte d'escut de la vila, que va aprovar definitivament l'any 1988, el qual fixa l'escut de Cornellà sobre la base de que ja era tradicional i que, aprovat per la Generalitat, és l'oficial de la ciutat.

L'escut és de forma caironada (un quadre recolzat sobre un dels angles), d'or (groc), 4 pals de gules (vermell) ressaltant sobre el tot un corn de caça d'atzur (blau) cordonat de sable (negre). Per timbre, una corona mural (amb ornaments en forma de torre)".

*(Conèixer l'Ajuntament. Conèixer la ciutat. Institut Municipal d'Educació.
Ajuntament de Cornellà de Llobregat)*

2. EL PATRIMONI HISTÒRIC

2.1. ACTIVITATS

2.1.1. Activitats a l'aula:

1. Explicació del patrimoni històric de la ciutat
2. Projecció del video “El Patrimoni arquitectònic de la ciutat”
3. Localització en el plànol de la ciutat dels elements més representatius del patrimoni històric i arquitectònic de la ciutat.

2.1.2. Activitats al carrer:

1. Visita guiada al Castell
2. Visita guiada al palau Mercader dels Comtes de Bell.lloc.

2.1. INFORMACIÓ HISTÒRICA I POLÍTICA PER AL DOCENT

2.1.1. El Patrimoni històric-artístic de Cornellà

“Cornellà, com la major part de municipis del cinturó barceloní, ha sofert durant el tercer quart del segle XX un creixement desmesurat, que ha determinat la seva actual configuració urbanística a en gran mesura desestructurada. Tanmateix, enmig de la caòtica densitat d'habitatges i d'edificacions industrials sorgides durant aquells anys, el municipi manté un valuós patrimoni arquitectònic representatiu de la seva evolució històrica des de l'antiguitat fins als nostres dies.

Tret dels escassos vestigis que ens han pervingut de l'edat mitjana (bàsicament els dos capitells de la primitiva església i les notables restes del castell gòtic) el testimoni de la

secular tradició agrícola del municipi es singularitza en les diverses masies que han aconseguit sobreviure a l'arribada de la industrialització i a l'especulació immobiliària. Construïdes entre el segle XVI i XIX, són interessants tant pel seu valor històric com pel constructiu, malgrat les mutacions i reformes que han anat patint moltes d'elles al llarg dels anys.

Durant la segona meitat del segle XIX i les primeres dècades del XX es produeix la consolidació del nucli urbà amb l'obertura del carrer Ametller, el carrer Major i la rambla Josep Anselm Clavé. És en aquests carrers que podem trobar encara nombrosos edificis de l'època, exponents dels diferents corrents arquitectònics que s'anaren succeint en la dècada d'aquells anys. Menció especial mereix el palau de can Mercader, del 1865, sens dubte l'edifici més notable i més ben conservat del municipi. Situat al centre d'un gran parc obert al públic, constitueix un magnífic exemple del neomedievalisme decimonònic que arrelà a Catalunya durant aquells anys. El modernisme ens ha deixat mostres interessants en edificis residencials com la casa Camprubí, de Josep M. Jujol, la façana de l'antic Centre Catalanista L'Avenç (Can Masip), i nombrosos detalls en habitatges més senzills a diversos carrers del centre. També el noucentisme, en els seus diferents corrents, es troba ben representat a Cornellà. Des de l'emblemàtic cinema Titan fins a les torres senyoriales unifamiliars dels anys vint, són molts els exponents d'un tipus d'arquitectura de regust clàssic que va caracteritzar la primera meitat del segle XX.

Finalment, ocupen un lloc rellevant dins el patrimoni arquitectònic de Cornellà diversos conjunts industrials edificats cap al tombant de segle, i que constitueixen una bona mostra dels inicis del desenvolupament industrial del municipi.

Tot aquest conjunt d'elements, la major part dels quals formen part del Catàleg de Protecció del Patrimoni Arquitectònic, són únicament una mostra del valuós llegat històric i

artístic que el pas dels segles ha deixat a Cornellà.”

(Cornellà de Llobregat. Guia del patrimoni històric-artístic)

2.1.2. Els elements arquitectònic catalogats

Capitells de l'antiga església paleo-cristiana (segles VI-VII)

Castell

Can Manso (s. XVI)

Can Serra (s. XVII)

Can Vallhonrat (s. XVII)

Can Trabal (s. XVII)

Can Maragall (s. XVIII)

Can Tirel (s. XVII)

Can Risuenyo (s. XVIII)

Palau de Can Mercader del Comtes de Bell.lloc (s. XIX)

Torre de la Miranda

Estació de la Renfe (s. XIX)

Can Gaya

Edificis modernistes del carrer Ametller

Centre Catalanista l'Avenç

Casa Camprubí

Cinema Titan

Fàbrica Fontanals i Suris

Central de Bombeig d'Aigües de Barcelona

Fàbrica can Bagaria

2.1.3. El Castell

“El castell de Cornellà és un dels edificis emblemàtics de la ciutat. Es tracta d’un gran casal gòtic, construït probablement a cavall dels segles XIII i XIV, i reformat en diverses èpoques. Està estratègicament situat al capdamunt d’un petit turó des del qual hom té una bona visió de l’entorn: el riu Llobregat en el seu tram final, la població veïna de Sant Boi i a l’altra ribera del riu i, antigament, les principals vies d’accés a Cornellà.

Les diferents excavacions arqueològiques realitzades a la ciutat ens permeten concloure que hi va existir un poblament continuat entre l’època de dominació romana i l’edat mitjana, situat a la zona que s’estén entre l’església de Santa Maria i el castell.

En la documentació dels segles XI-XII es parla d’una torre defensiva “in locum Cornelianus”, sense especificar la ubicació.

L’estructura que es conserva avui té el seu origen a finals del segle XIII, principi del XIV, com a centre d’una gran propietat, de la qual possiblement foren els primers titulars la família Cornellà, coneguda també amb el cognom Castellvell.

El castell de Cornellà és de planta quadrada, articulada entorn d’un pati central, amb una torre a cada angle. És construït amb pedra natural a la base i a les torres, i tapiat (terra pastada), a la resta.

Els escassos documents i investigacions sobre la seva història fan difícil discernir i identificar diversos elements arquitectònics que s’han sobreposat al llarg dels segles.

1a. Etapa: del segle XIII fins al segle XV

A partir de 1202 i fins a mitjan del segle XVII, diferents llinatges de cavallers i burgesos barcelonins van posseir les terres de Cornellà.

Una d'aquestes famílies nobles barcelonines va ser la dels Mallol que, a partir de mitjans del segle XIII reorganitzaren l'explotació agrícola del domini, desenvoluparen una tasca de poblament que donà origen a molts dels masos de la parròquia i edificaren la casa de Cornellà, probablement la primera construcció del castell. Els elements constructius d'aquesta època –que s'allargà fins al segle XIV i XV- són la planta baixa i les dues torres de la façana principal. Possiblement durant la Guerra Civil Catalana (1462-1472) l'edifici fou fortificat. Al castell de Cornellà trobem elements constructius de caràcter militar com les espitlleres o sageteres o els merlets.

2a. Etapa: Segle XVI

Durant el segle XVI s'aixecà la primera planta del castell, es construí les escales de pedra del pati, i incorporà la capella familiar de Sant Antoni a l'interior del recinte. També es feren algunes intervencions de caràcter estètic, introduint finestres gòtiques als murs més antics, amb la voluntat d'unificar l'estil de la casa-palau. El castell perdia, així, el seu aspecte de fortalesa per esdevenir una residència senyorial. Els elements militars es conservaren més com a símbol que no pas amb una funció real.

3a. Etapa: Del segle XVII al segle XX

A principis del segle XVII el castell de Cornellà i les seves dependències estaven mig enderrocats. Una família noble, anomenada Oriol, convertí el castell en una gran casa agrícola, que es convertí en el centre d'una gran explotació agrícola. S'aixecà el segon pis, amb la galeria de solana, i es construïren la sitja i el trull d'oli, a la planta baixa, però ja no es va restaurar com a residència, ni va ser utilitzat com a tal.

A principis del segle XX, el castell i les seves propietats van ser embargats judicialment i venuts en pública subhasta. La major part de les terres van ser comprades per pagesos i petits propietaris de Cornellà, mentre que l'edifici fou adquirit pel masover i fou destinat a edifici agrícola.

Durant aquesta època sembla ser que en un racó del castell vivia un llogater que era borni. Per aquest motiu molts cornellanencs coneixien l'edifici com "el castell del Borni".

4a. Etapa: Des de 1992 fins a l'actualitat

L'any 1992 l'Ajuntament adquireix l'edifici amb la intenció de destinar-lo a l'ús públic i es fan les primeres obres de consolidació.

La restauració ha mantingut l'estructura original. La superposició d'elements arquitectònics, estils i materials diferents al llarg dels segles s'ha pres com un valor cultural més a respectar en un edifici de 700 anys d'antiguitat.

Amb la inauguració del castell el 5 de maig de l'any 2000, la ciutat de Cornellà ha recuperat un element patrimonial de valor històric inqüestionable i amb una forta càrrega simbòlica, com a centre de poder al llarg dels segles.

La primera i la segona planta del castell acullen l'Arxiu Històric Municipal de Cornellà i la Fundació Utopia.

2.1.4. El Palau Mercader dels Comtes de Bell.lloc

"El Palau Mercader s'alça en el lloc antigament ocupat per una casa de conreu anomenada mas Oriol de l'Empedrat, situada en una zona agrícola molt rica del terme i tradicionalment colonitzada, com ho confirmen els vestigis romans trobats en el moment de la construcció del Palau.

La finca Oriol de l'empedrat va ser adquirida l'any 1748 per Maria de Sadurní i Cànoves, que en casar-se l'any 1764 amb Felip de Mercader i Saleta va traspasar la finca de Cornellà a l'òrbita dels Mercader.

El primer membre de la família que va efectuar diverses remodelacions de l'antiga masia i la va envoltar dels primers jardins va ser Josep Ignasi de Mercader i Sadurní. El seu fill, Ramon de Mercader i Novell, va residir diverses temporades a la finca de Cornellà, però

va ser Joaquim de Mercader i Bell.lloc, qui va erigir-se en el gran impulsor de la remodelació definitiva de la finca i va construir-hi l'actual palau.

La remodelació del conjunt de Can Mercader va començar amb l'engrandiment dels jardins i del llac que envolten la casa. Aquestes obres, que van començar l'any 1859, van consistir en la creació d'una àmplia zona enjardinada, creuada per una infinitat de caminals i plantada de diverses espècies de plantes i arbres. També és d'aquesta època el camí vorejat de plataners que porta de l'entrada al parc a la porta principal del Palau.

Immediatament després dels jardins, Joaquim de Mercader va escometre la tasca de construcció de l'actual Palau. Durant el mes de maig de 1864 va ser cridat a fer un reconeixement de l'antiga masia l'arquitecte Josep Domínguez i Valls, el qual va aconsellar l'enderrocament total de la casa i la construcció d'una nova edificació. La realització del projecte i el seguiment de les obres van ser encarregats a aquest mateix arquitecte, el qual va lliurar els plànols definitius -conservats a l'Arxiu Històric de Cornellà- el 31 de desembre de 1865.

El Palau Mercader és de planta rectangular disposada al voltant d'un pati interior. En els seus quatre angles figuren quatre torres octogonals que atorguen a l'edifici un aire adust que vol recordar la configuració arquitectònica de les fortificacions medievals. La façana principal de l'edifici, d'una gran severitat, inclou l'àmplia portalada principal i el balcó balustrat de la planta principal. Tot l'edifici és coronat per merlets amb la reproducció en la pedra dels escuts nobiliaris dels llinatges familiars.

La distribució interior de la casa es disposava en tres plantes. En la planta baixa s'hi trobaven l'entrada dels carruatges, les estances dels animals i els accessos a la planta principal, per mitjà d'una àmplia escalinata decorada amb motius de tipus militar. En el primer pis o planta noble se situaven les dependències ocupades per la família, articulades entorn del pati central i del passadís que l'envolta.

El segon pis estava ocupat per les habitacions del servei, la cuina, el rebost i altres dependències relacionades amb el servei de la casa.

A la mort del comte de Bell.lloc, l'any 1904, el Palau va passar a mans del seu fill i hereu Arnau de Mercader i de Zufia. Sembla que poques innovacions va realitzar el nou propietari en l'estructura i distribució internes de la casa, que no siguin la instal·lació a la planta baixa de les col·leccions d'aus dissecades i altres restes fòssils. També, i a causa de no tenir descendència, deuria transformar algunes de les habitacions situades en els angles en sales decoratives i de pas...

La decoració del Palau no és d'un mateix estil, sinó que cada sala recull les característiques d'estils diferenciats: la sala Lluís XIV, Lluís XV, el Saló Isabelí, el Saló Rosa, el Saló de Pas, etc,... on trobem harmònicament conjuntats el decorativisme de les parets amb el mobiliari i els sostres de guix treballats amb mètodes artesanals”.

(Museu Palau Can Mercader. Ajuntament de Cornellà de Llobregat.)

2. RÀDIO CORNELLÀ

3.1. ACTIVITATS

3.1.1. Activitats a l'aula:

1. Sintonitzar Ràdio Cornellà.
2. Localitzar Ràdio Cornellà en el plànol de la ciutat.
3. Preparació de la intervenció dels estudiants davant dels micròfons.

3.1.2. Activitats al carrer:

1. Visita guiada a Ràdio Cornellà a càrrec de la direcció de Ràdio Cornellà..
2. Assistència a un programa de Ràdio Cornellà en què hauran de participar els alumnes

3.2. INFORMACIÓ SOBRE RÀDIO CORNELLÀ PER AL DOCENT

Les ràdios locals emergien a les ones de manera espontània, a finals dels anys 70 i començaments dels 80, per cobrir els dèficits de participació i informació en un marc de manca de llibertats individuals i col·lectives. La llibertat d'expressió i d'opinió era una prioritat per als col·lectius i les persones que participaven en el món associatiu i que volien fer arribar a la població informació veraç i crítica.

Les primeres emissores de ràdio d'àmbit local tenien una gran dimensió social. Cohesió era la paraula més utilitzada. Cohesionar el territori i la ciutat amb la seva gent, cohesionar les cultures que hi convivia i cohesionar la vida política amb l'associativa. La ràdio municipal

naixia amb la voluntat de servei públic i obria el camí cap a la participació ciutadana en els assumptes d'àmbit col·lectiu.

A Cornellà, Ràdio Almeda va ser el primer referent d'emissora de ràdio local en iniciar les seves primeres emissions el mes d'abril de 1978. Després d'algunes experiències de programació estable, a l'agost de 1979 el Govern Civil de Barcelona decretà el tancament de l'emissora. Va ser el moment en que Ràdio Almeda va cercar la seva legalització i es començà a valorar la possibilitat de municipalitzar l'emissora i que l'Ajuntament n'assumís la gestió i en promogués la legalització.

Ràdio Cornellà va començar a emetre en el 107.1 de la FM com a emissora municipal des del Parc de Can Mercader a començaments de l'any 1982. L'emissora ocupà un espai a la quarta planta de l'edifici de PRECSA a Can Mercader, fins que a la primavera de l'any 1985, l'Ajuntament adquirí uns nous locals i l'emissora es traslladà al carrer Costa Brava, on actualment es troba l'emissora emetent des del 104.6 de la FM.

Ràdio Cornellà ha estat oberta des dels seus inicis a les entitats culturals, als col·lectius d'aficionats del món de la ràdio i a les persones vinculades directa o indirectament al món associatiu. El moviment veïnal, les entitats i associacions de la ciutat, tota la riquesa i pluralitat cultural i política de Cornellà, han tingut veu durant aquests vint-i-un anys als micròfons de Ràdio Cornellà.

Ara, a començaments del segle XXI, és el moment d'aprofitar els avenços que ofereixen les noves tecnologies i de difondre el valor de la proximitat davant la globalització informativa. Les emissores municipals cerquen la proximitat amb els ciutadans, als quals volen seguir oferint una programació interessant i amb un missatge proper i de qualitat. Ràdio Cornellà camina en aquesta direcció”

(Gemma Campos, directora de Ràdio Cornellà)

4. BIBLIOTECA CENTRAL JOAN GARCIA-NIETO

4.1. ACTIVITATS

4.1.1. Activitats a l'aula:

- Localització de la Biblioteca Joan Garcia Nieto en el plànol de la ciutat.
- Presentació de la diferent tipologia de diccionaris.
- Presentació de diccionaris català-àrab, àrab-català; català-castellà, castellà-català; català-àrab, àrab-català, etc,

4.1.2. Activitats a la biblioteca:

- 4.1.2.1. Visita guiada a la Biblioteca Joan Garcia Nieto per tal conèixer-ne tots els serveis que ofereix.
- 4.1.2.2. Obtenció del carnet d'usuari de la biblioteca.
- 4.1.2.3. Reconeixement dels diferents materials que poden trobar a la biblioteca.
- 4.1.2.4. Coneixement de la cerca informatitzada
- 4.1.2.5. Coneixement del procediment per localitzar un llibre a les prestatgeries.
- 4.1.2.5. Visita guiada a les dependències, annexes a la biblioteca, del Centre de Recursos per a Joves (CRAJ), d'El Punt d'Informació Juvenil (Trailer) i de l'Escola Municipal de Música.

4.2. INFORMACIÓ SOBRE LA BIBLIOTECA CENTRAL JOAN

GARCIA NIETO PER AL DOCENT

“La Biblioteca Popular de Cornellà va ser inaugurada el 1943 a Can Gaya, una construcció situada en el centre històric de la població. La poca superfície disponible obligà al seu trasllat quatre anys més tard, el 1947, a un local situat al carrer Mossèn Jacint Verdager, relativament proper a l’anterior. Aquest espai comptava amb dues sales diferenciades per a la zona d’adults i la d’infants.

La impressionant expansió demogràfica de la ciutat canvià les exigències del municipi cap a la seva biblioteca pública. Així doncs, calgué traslladar novament la biblioteca a un nou edifici singular, la Casa de Cultura del carrer Joan Maragall. Això fou a finals de 1969, passant a anomenar-se Biblioteca Popular “Joan Maragall”. El mateix edifici s’amplià, incorporant la planta superior, a principis dels anys 90.

Poc després es plantejaria la necessitat de construir un nou edifici, polivalent i adequat a les necessitats de la població. Així doncs, sobre els terrenys de l’antiga fàbrica de Can Moritz, al barri de la Gavarra, es projectà el Centre de Cultura “Joan N. Garcia-Nieto que inclouria la nova Biblioteca Central de Cornellà.

El nom de l’edifici homenatja la figura de Joan N. Garcia-Nieto, sociòleg i religiós, que fou un personatge cabdal en els difícils temps del darrer franquisme a Cornellà, enmig de les onades migratòries i lluites obreres que caracteritzaren l’època. La inauguració de la Biblioteca Central es va fer el mes d’abril de 1996.

La Biblioteca Central de Cornellà s’encabeix dins el Centre Cultural “Joan N. García-Nieto. Ocupa un total de 2.040 metres quadrats de l’esmentat complex, que inclou també l’Escola Municipal de Música, el Centre de Recursos per a Joves (CRAJ), una Sala d’Exposicions, la

seu de la UNED i les dependències del Centre Cultural pròpiament dit (Centre Cívic del barri de la Gavarra, que acull diferents entitats). També s'hi troba el Centre d'Atenció Primària del barri de la Gavarra, que ocupa les plantes de l'ala esquerra de l'edifici. El Punt d'Informació Juvenil (Trailer) comparteix espai en el vestíbul de la pròpia Biblioteca, tot i no dependre orgànicament de la mateixa, ni tan sols del mateix Departament de Patrimoni Cultural. Així doncs, el Centre "Joan N. Garcia-Nieto" esdevé un important referent en la vida cultural i associativa de la ciutat, tot i la seva heterogeneïtat.

La seva ubicació geogràfica és relativament cèntrica. És a tocar de la Plaça de Catalunya, important espai de comunicacions i relació de la ciutat i centre geogràfic del que s'anomena "Cornellà de Dalt", és a dir, la meitat Nord de Cornellà (barris de St. Ildefons, El Pedró i La Gabarra), que és la que acull físicament la Biblioteca.

A la primera planta de la biblioteca, tenim la secció de revistes i audiovisuals (CD's, CD-ROM's i Multimèdia), l'àrea d'infants, la sala polivalent, a més d'un petit magatzem per a revistes, els lavabos per al públic i per al personal.

A la segona planta trobem l'àrea d'adults. La sala principal consta de dues sub-zones. La primera, amb el taulell de préstec, encabiria el fons bibliogràfic més adreçat al lleure (llibres de jocs i esports, guies de viatge, literatura, novel·la i narrativa juvenil...). L'altra inclou els llibres de la resta de matèries, més enfocades al coneixement, i incorpora el taulell d'informació i els terminals d'Internet. La resta de dependències de la segona planta són els despatxos, el magatzem, la cuina i els lavabos per a públic i treballadors".

(Carles Cervantes, director de la Biblioteca Central Joan Garcia-Nieto)

4. Vocabulari bàsic i estructures lingüístiques

Substantius

Ajuntament

Alcalde

Biblioteca

Bibliotecari

Catàleg

Carnet

Cultura

Diari

Diccionari

Fitxa

Fitxer

Internet

Llengua

Lletra

Llibre

Masia

Memòria

Novel·la

Paper

Palau

Partit polític

Regidor

Revista

Ruïna

Text

Determinants

Interrogatius

Quantitatius

Indefinites

Adjectius

Antic-ga

Modern-a

Artístic-a

Valuós-a

Costós-a

Difícil

Fàcil

Culte-a

Incult-a

Analfabet-a

Llest-a

Espavilat-da

Savi-a

Gandul-a

Treballador-a

Intel·ligent

Verbs

3ª Conjugació: Llegir.

